

Besvarelse (12/5 83):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Der henvises til mit svar på spørgsmål nr. S 1137 af 5. maj 1983.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 204:

Forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om offentlig forsorg.

(Fremsat 11/5 83).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 3 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 205:

Forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om børneforsorg.

(Fremsat 11/5 83).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Lindenskov (S):

Af bemærkningerne til lovforslagene fremgår, at hensigten med ændringerne er at bringe reglerne i den færøske lov om offentlig forsorg og lov for Færøerne om børneforsorg i overensstemmelse med den danske bistandslov på visse områder, mens den gamle opdeling i én lov om offentlig forsorg og én lov om børneforsorg bibeholdes. Det er et ønske fra færøsk side, specielt vedrørende spørgsmålet om forhøjelse af kontanthjælpsydelse.

Efter den gældende lov om offentlig forsorg kan der højst ydes 4.551 kr. pr. måned til et ægtepar efter lovens § 9, der omhandler almindelig hjælp, og derudover 512 kr. pr. barn om måneden, og til en enlig person kan der efter de nugældende regler højst ydes 3.017 kr. pr. måned. I lovforslaget er kontanthjælpsydelserne fastlagt til maksimalt at svare til satserne i den færøske lov om dagpenge under sygdom, der i dag beløber sig til maksimalt 1.834 kr. pr. uge eller 7.886 kr. pr. måned. I det foreliggende forslag til ajourføring er der tillige indføjet et ønske fra færøsk side om at fastholde et lavere niveau specielt i de tilfælde, hvor der skal ydes hjælp på

grund af svigtende arbejdsmulighed, som det formuleres i lovteksten, eller som det her i landet siges: i tilfælde af arbejdsløshed. I tilfælde af svigtende arbejdsmulighed foreslås hjælpen sat til maksimalt 125 pct. af folkepensionen, således at hjælp i tilfælde af arbejdsløshed maksimalt vil kunne beløbe sig til 5.688 kr. pr. måned for ægtepar og for en enlig 3.771 kr. plus 640 kr. pr. barn pr. måned.

Lovforslaget har været behandlet både i landsstyret og i lagtinget op til flere gange, og det er meget stærkt understreget, at man ikke ønsker reglerne i forsorgsloven ajourført ud over de i dette forslag indeholdte ændringer.

Forberedelserne til det foreliggende forslag har for så vidt stået på helt tilbage til 1979-80. Færøerne har ikke nogen egentlig lov om arbejdsløshedsforsikring. Loven om dagpenge under sygdom trådte først i kraft pr. 1. juli 1979.

Når jeg i dag anbefaler forslaget til tingets velvillige behandling og vedtagelse på socialdemokratiets vegne, så er det ud fra den kendsgerning, at disse ændringer medfører forbedringer i forhold til de gældende regler, selv om forslaget ikke fuldt ud indeholder de forbedringer, mit parti ønsker. Bl.a. er vi ikke ovenud glade for kontanthjælpsens opdeling i en sats for almindelig hjælp og en lavere sats for hjælp i tilfælde af svigtende arbejdsmuligheder, som der står i lovteksten. Jeg vil dog anbefale forslaget, der som nævnt indeholder betydelige forbedringer på nogle områder, og som er vedtaget af et flertal i lagtinget.

Merudgifterne skønnes at ligge omkring 6 mill. kr. på årsbasis, og herudover vil lovændringen medføre en forøgelse af administrationsudgifterne på i alt 700.000 kr. for landskassen og kommunerne pr. år. Statens merudgifter ved ændringen af forsorgsloven beløber sig skønsmæssigt til 1,1 mill. kr., mens administrationsudgifterne alene bæres af landskassen og kommunerne på Færøerne. De forholdsvist små ændringer af børneforsorgsloven medfører ikke øgede udgifter.

Det er sædvanen, at tinget vedtager de forslag, der har været forhandlet mellem landsstyret og regeringen og tilmed er godkendt af lagtinget. Når de foreliggende forslag tilsyneladende fremsættes i folketinget på et yderst sent tidspunkt i samlingen, så vil jeg godt

[Lindenskov]

nævne, at dette ikke skyldes regeringens mulige sendrægtighed, men alene er en følgevirkning af det færøske landsstyres særlige forkærlighed for trættekunsten. Hvis forslagene skal gennemføres i denne samling, er det næsten nødvendigt, at de ikke underkastes udvalgsbehandling og går direkte til anden behandling. Det vil jeg i hvert fald anbefale, og det skulle der i dette tilfælde ikke være noget til hinder for, da forslagene som allerede nævnt har været behandlet og er blevet godkendt af den færøske folkevalgte forsamling.

Jeg vil takke socialministeren for fremsættelsen af disse forslag. Alt taget i betragtning vil vedtagelsen af dem medføre en betydelig forbedring af den færøske forsorgslov og børneforsorgslov.

Karen Thurøe Hansen (KF):

Den konservative folketingsgruppe kan tilslutte sig socialministerens 2 forslag om ændring af lov om offentlig forsorg samt lov om børneforsorg for Færøerne. Det færøske lagting har ønsket loven om offentlig forsorg ændret, således at den bliver i overensstemmelse med de regler, som gælder hernede, hvor de mange love er samlet i bistsandsloven, som jo trådte i kraft 1. april 1976. Dog har lagtinget ønsket at opretholde en selvstændig lov om børneforsorg.

Lovforslagenes forskellige paragraffer er så klart og tydeligt formuleret, at vi fra vor side ikke har noget ønske om udvalgsbehandling, i lighed med, hvad der blev udtrykt fra den socialdemokratiske ordførers side. Vi kan anbefale forslagene.

Johs. M. Olsen (V):

Med de 2 foreliggende forslag sker der en tillempling af de for Færøerne gældende regler til de regler, der gælder for det øvrige rige. Fra færøsk side har man udtrykt ønske om at bibeholde den gældende opdeling i en forsorgslov og en børneforsorgslov, og dette ønske er imødekommet i de 2 forslag.

Med lovforslag nr. L 205, forslag til lov for Færøerne om børneforsorg, ændres klagerreglerne i det tilfælde, hvor et barn er anbragt uden for hjemmet, ligesom der efter forslaget vil kunne ydes økonomisk bistand efter bistsandslovens regler for at undgå, at et

barn anbringes uden for hjemmet. Herudover er der en del redaktionelle ændringer.

Med lovforslag nr. L 204, forslag til lov om ændring af lov for Færøerne om offentlig forsorg, tillemmes grundlaget for ydelse af bistsandshjælp. Dog bibeholdes den hidtil gældende sondring mellem forbigående hjælp, varig hjælp og hjælp i særlige tilfælde. Herefter skal hjælp efter forsorgsloven ydes med udgangspunkt i behovet for hjælp og ikke i årsagerne til behovet for hjælp.

Hovedprincippet for ydelse af forbigående hjælp vil fortsat være, at hjælp kun kan ydes, når trangen er opstået på grund af sygdom, svangerskab og fødsel eller ophør af samlivet med ægtefællen. Imidlertid åbner forslaget mulighed for, at der nu også vil kunne ydes hjælp i en begrænset tid, hvis trangen er opstået på grund af svigtende arbejdsmuligheder eller andre ændringer.

Det er oplyst, som det allerede er sagt, at den samlede årlige merudgift ved forslag nr. L 204 anslås til 6 mill. kr. fordelt på 1,1 mill. kr. til staten og 4,9 mill. kr. til landsstyret.

Vi mener, at forslagene imødekommer de under arbejdet i udvalget vedrørende sociallovgivning for Færøerne fremsatte ønsker, og vi anbefaler, at de går til anden behandling uden udvalgsbehandling. Samtidig vil jeg takke ministeren for fremsættelsen.

Birthe Hansen (SF):

Da man på Færøerne inden for det sociale område har været ringere stillet end i den øvrige del af landet, vil vi i SF gerne give vor tilslutning til disse 2 lovforslag i håb om, at de vil være med til at mindske noget af uligheden, og samtidig vil vi gerne give vores tilslutning til en hurtig behandling.

Der er nogle punkter, hvor jeg godt kunne sætte nogle spørgsmålstegn ved den fortsatte ulighed imellem nogle grupper, men da jeg har indtrykket af, at man på Færøerne har nogle helt specielle arbejdsforhold, som begrundet denne fortsatte ulighed, skal jeg undlade at komme nærmere ind på det.

Tove Niemann (FP):

Lovforslaget for Færøerne vedrørende offentlig forsorg kan fremskridtspartiet ikke støtte. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at de ændringer, der skal ske i

[Tove Niemann]

den færøske forsorgslov, skal ske for i et vist omfang at bringe den i overensstemmelse med den danske bistandslov. Da fremskridtspartiet absolut ikke er tilfreds med, eller rettere er meget imod bistandsloven, synes vi ikke, at der er nogen grund til, at den skal overføres til Færøerne. Bistandsloven har ikke fungeret efter hensigten, og folketinget har gang på gang måttet lappe på den, og det skulle undre mig meget, om ikke der er mere i den lov, der skal tages op til revision.

Hvis lovforslag nr. L 204 bliver vedtaget, betyder det en merudgift for den danske stat på over 1 mill. kr. Også det vender vi os fra fremskridtspartiets side imod.

Lovforslaget for Færøerne vedrørende børneforsorg stiller vi os fra fremskridtspartiets side positivt til, især da hr. Lindenskov i dag har bekræftet de bemærkninger, der står i lovforslaget om, at lagtinget har vedtaget at anbefale regeringen at forelægge folketinget forslaget med den tekst og de paragrafændringer, vi her står med.

Addi Andersen (CD):

Der er i CD tradition for at respektere de ønsker, der fremkommer fra Færøerne. Hjemmestyreordningen og de særlige forhold, der kendetegner disse øer, berettiger til, at man her har et særpræg i forhold til resten af riget.

I de foreliggende lovforslag er der tale om på visse punkter at bringe reglerne for Færøerne og for det øvrige Danmark i overensstemmelse med hinanden efter ønske fra færøsk side, og vi kan derfor give lovforslagene vor tilslutning.

Aase Olesen (RV):

Også det radikale venstre kan støtte lovforslagene, og vi støtter forslaget om, at de går direkte til anden behandling.

Tinning (VS):

For dem, der tror på myterne om venstresocialisterne, er det klart, at vi vil stemme for dette. Det koster jo penge, og det skulle efter sigende være det, vi holder så meget af. Så enkelt er det dog ikke.

Det er klart, at vi synes, det er godt, at der sker en forhøjelse af satserne og en forhøjelse af de sociale ydelser, der er tale om. Men vi er ikke særlig glade for, at man oprethol-

der forskellige niveauer, alt efter om det er arbejdsløshed eller sygdom, fødsel, svangerskab osv., der er årsagen. Vi er sket ikke glade for, at man har lagt sig i fodsporene på den nuværende socialminister og vil have indført ubetinget tilbagebetalingspligt i tilfælde, hvor der er ydet hjælp til den del af terminsydelserne, som vedrører afdrag. Vi er heller ikke specielt glade for, at man også har anbragt sig i fodsporene på den tidligere socialminister og agter at indføre dagpenge-loftet på Færøerne.

Vi har det sådan, at vi normalt ikke kan finde på at kræve store behandlinger og lave en hel masse ud af noget, når et flertal i lagtinget har sagt, at sådan vil de godt have det. Derfor vil jeg godt tilslutte mig, at der ikke bliver nogen udvalgsbehandling, og at sagen bare bliver gjort færdig. Men det er vigtigt for os at markere, at denne måde at gøre det på er vi ikke enige i, heller ikke selv om det er Færøerne, det drejer sig om. Det betyder også, at vi i sidste ende ikke vil stemme for de foreliggende lovforslag.

Men jeg er da glad for, at vi endelig har nogle lovforslag fra socialministeren, som er enkelt og lettilgængeligt udformet.

Inge Krogh (KrF):

Kristeligt folkeparti kan gå ind for de 2 foreliggende lovforslag, der har været igennem det færøske lagting, som har ønsket dem fremmet. Vi vil heller ikke gøre krav på udvalgsbehandling.

Socialministeren (Palle Simonsen):

Jeg vil gerne takke for den brede tilslutning, der er givet til de 2 lovforslag. Jeg er også taknemmelig for hr. Lindenskovs bemærkning om, at det ikke er regeringens sendrægtighed, som er årsag til den sene fremkomst af de 2 forslag, men at det har været et spørgsmål om at nå til enighed om, hvilke forslag der skulle præsenteres for det danske folketing. Jeg synes, at det er meget lykkeligt, at et stort flertal i folketinget tilsyneladende er parat til at vedtage de 2 lovforslag, således at de, som ønsket af et flertal i lagtinget, kan træde i kraft pr. 1. juli 1983. Hvis ikke vi er lidt hurtige, er vi ikke i stand til at efterkomme det ønske. Det takker jeg for. Jeg skal i øvrigt tilslutte mig de bemærkninger, der er kommet fra forskellige ordførere med for-

[Socialministeren]

skellig baggrund gående i retning af, at dette er, hvad et flertal i lagtinget har ønsket sig, og det har vi faktisk ikke nogen mulighed for at blande os i og bør heller ikke blande os i.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslagene går direkte til anden behandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 106:

Forslag til folketingsbeslutning om en omlægning og forbedring af elevstøtten til elever på højskoler, landbrugsskoler, husholdningsskoler og efterskoler

Af Ole Vig Jensen (RV) m.fl.

(Fremsat 4/5 83).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil gerne sige tak til forslagsstillerne for dette oplæg, som på mange punkter indeholder forslag, regeringen kan have sympati for.

Det er klart, at det punkt, der volder problemer, er de samlede udgifter, som herved udløses. Regeringen må for det første fastholde det synspunkt, at der ikke kan bevilges flere penge til dette formål, fordi vi alle mulige andre steder siger nej til standardforbedringer, og for det andet mener vi faktisk, at det ville være særdeles rimeligt, når der nu skal spares, at spare disse elevstøttebeløb til dagpengemodtagere. Det er vores udgangspunkt, men vi vil da gerne være imødekommende over for forslagsstillerne og forsøge at finde en mellemvej.

Der er én ting, jeg meget gerne vil tage afstand fra. Det er det forslag, som er indeholdt i punkt 1, om, at man skal have denne grundstøtte på 30 pct., uanset om man oppebærer dagpenge eller ej. Jeg forstår udmærket alle argumenter, der går i retning af, at vi ikke skal diskriminere mod arbejdsløse på nogen som helst måde, men det er der altså heller ikke tale om i de tanker, regeringen har. Sagen er den, at et typisk beløb for en dagpengemodtager for et 4 måneders ophold er mellem 25.000 og 30.000 kr., og et typisk beløb, når det gælder elevstøtte, er et sted mellem 1.400 og 3.000-4.000 kr. Når man sammenligner en elev, som er på dagpenge, med en elev, som er på elevstøtte, er det altså som at sammenligne Kong Salomon med Jørgen Hattemager.

Hvis det skulle være muligt at finde en gruppe af dagpengemodtagere, som, på trods af at de modtager dagpenge, bør have elevstøtte oveni, vil vi gerne forsøge det. En gruppe har jeg jo selv lagt op til absolut skal have begge dele, nemlig dagpengemodtagere, som er forsørgere. Hvis vi kan finde en ordentlig afgrænsning, altså et ordentligt transskriterium, for en anden gruppe, som også skulle være berettiget til begge dele, så vil vi gerne være imødekommende over for det. Jeg vil bare gøre opmærksom på, som jeg sagde, at dagpengebeløbet i sig selv er så højt, at det bliver næsten umuligt at finde en beløbsgrænse, og så må vi finde et andet kriterium. Men vel, jeg har lagt tingene åbent frem. Jeg vil ikke afvise det på forhånd, og jeg går ud fra, at vi skal have nogle drøftelser om dette. Det vil jeg gerne indbyde til.

Man kan stille spørgsmålet, hvorfor denne regering pludselig lukker en lille smule op for tanken om en grundstøtte, når den tidligere regering er gået imod det. Jeg tror, at forklaringen ligger i, at vi har fået socialindkomsten, som for visse grupper virker særdeles urimelig. Det er specielt de unge under 21 år, hvis støttemuligheder er afhængige af forældreindkomsten, der rammes af socialindkomsten. F.eks. er det blevet sådan, at hvis man er under 21 år og ens forældre er selvstændige på land eller i by, så er det på forhånd næsten udelukket, at vedkommende kan få noget som helst, fordi en selvstændig nu engang er i den særlige situation, at vedkommende skal have en friværdi på et ganske stort beløb for overhovedet at kunne leve